

# Läkemedelsgenomgång och läkemedelsberättelse

Fastställd maj 2025 av Läkemedelskommittén i Västra Götalandsregionen. Giltig t.o.m. maj 2027.

## Huvudbudskap

### ◻ Enkel läkemedelsgenomgång

(STRUKTURERAD KARTLÄGGNING OCH SÄKERHETS-  
VÄRDERING AV AKTUELL LÄKEMEDELSBEHANDLING)

Ska genomföras inför fördjupad läkemedels-  
genomgång, vid inskrivning på sjukhus eller  
när läkemedelsrelaterade problem misstänks.

### ◻ Fördjupad läkemedelsgenomgång

(SYSTEMATISK GRANSKNING OCH UTVÄRDERING AV  
LÄKEMEDELSBEHANDLINGEN)

Ska genomföras minst en gång årligen i  
primärvården för alla patienter  $\geq 75$  år, vid  
inflyttning på vård- och omsorgsboende, vid in-  
skrivning i kommunal hälso- och sjukvård samt  
när läkemedelsrelaterade problem ej kunnat  
åtgärdas vid en enkel läkemedelsgenomgång.

### ◻ Läkemedelsberättelse

(REDOGÖRELSE FÖR VILKA LÄKEMEDELSFÖRÄNDRINGAR  
SOM GJORTS UNDER ETT VÅRDILLFÄLLE)

Ska överlämnas till alla patienter oavsett  
ålder vid utskrivning från sjukhus  
tillsammans med en aktuell läkemedelslista  
och vidarebefordras till nästa vårdgivare  
samma dag.

## Bakgrund

Vid varje läkarbesök som innefattar ordination  
av läkemedel ska en läkemedelsanamnes med  
kartläggning av medicineringen vara rutin.

Utöver detta finns strukturerade arbetssätt,  
enkla och fördjupade läkemedelsgenom-  
gångar och läkemedelsberättelse, med  
syfte att öka kvaliteten och säkerheten i  
läkemedelsbehandlingen, inte minst i vårdens  
övergångar.

Särskilt äldre, som är mer känsliga för läke-  
medel, har behov av dessa insatser.

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS  
2017:37) ska patienter  $\geq 75$  år erbjudas läke-  
medelsgenomgångar. Läkemedelsberättelse  
ska överlämnas till patienter som vårdats på  
sjukhus enligt samma föreskrifter och enligt  
patientsäkerhetsöverenskommelsen mellan  
Sveriges kommuner och landsting (numera  
SKR) och regeringen 2013.

## Ansvar

Varje **utförare** inom regionen ansvarar för att

- rutiner för läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser tas fram i enlighet med dessa riktlinjer
- dokumentation i journalsystemen möjliggörs så att riktlinjerna kan efterlevas
- efterlevnaden av riktlinjen följs upp

Varje **verksamhetschef** ansvarar för att

- rutiner finns för att läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser kan genomföras enligt riktlinjerna
- patienter tilldelas en läkare som kan genomföra och/eller följa upp läkemedelsgenomgångar
- läkarna ges möjlighet att genomföra läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser på det sätt som riktlinjerna anger

Varje **läkare** ansvarar för att

- genomföra läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelse i enlighet med riktlinjerna för de patienter han/hon har ansvaret för
- ombesörja uppföljning av läkemedelsgenomgångar hos den enskilde patienten

## Enkel läkemedelsgenomgång

### För alla patienter oavsett ålder

- i samband med fördjupad läkemedelsgenomgång
- som flyttar in till vård- och omsorgsboende eller skrivs in i kommunal hälso- och sjukvård (inom två veckor)
- där läkemedelsrelaterade problem misstänks
- vid inskrivning på sjukhus

Utförs av läkare tillsammans med patient/närstående samt ev. vårdpersonal. Genomförs i primärvård, övrig öppenvård och i slutenvård.

### 1 Kartlägg medicineringen

Alla läkemedel som är ordinerade, inkl. ordinationsorsak, alla läkemedel som patienten använder, inklusive receptfria läkemedel och naturläkemedel. Hämta information från patienten, vid behov även från närstående, Nationella läkemedelslistan (NLL) via Förskrivningskollen eller Pascal och läkemedelslistor från andra vårdgivare.

### 2 Är medicineringen säker?

Åtgärda orimliga doseringar, allvarliga biverkningar, riskfyllda läkemedel och betydelsefulla interaktioner. Om problem kvarstår – genomför/planera en fördjupad läkemedelsgenomgång.

### 3 Ge patienten en aktuell läkemedelslista

som innehåller läkemedel, dosering och ordinationsorsak. Informera patienten om förändringar och orsaken till dessa. Dokumentera genomgången i journalen. För patienter med dosexpedition ska alla läkemedel föras in i Pascal för att säkerställa en korrekt läkemedelslista.

#### Läkemedelsrelaterade problem

kan vara olämpliga läkemedelsval, felaktig dosering, biverkningar, interaktioner, hanteringsproblem eller andra problem som är relaterade till en patients läkemedelsanvändning.

## Fördjupad läkemedelsgenomgång

### För alla patienter $\geq 75$ år

- som är listade på vårdcentralen (årligen)
- på annan öppenvårdsmottagning om patienten endast använder läkemedel som förskrivs från denna mottagning (årligen)

### För alla patienter oavsett ålder

- som flyttar in till vård- och omsorgsboende eller skrivs in i kommunal hälso- och sjukvård (snarast, dock senast inom tre månader)
- där misstanke om läkemedelsrelaterade problem kvarstår och ej kunnat åtgärdas vid en enkel läkemedelsgenomgång

Utförs av läkare tillsammans med patient/närstående samt ev. vårdpersonal. Specialist/annan kollega kan konsulteras vid behov. Genomförs framför allt i primärvården. I övrig öppenvård eller slutenvård kan fördjupad läkemedelsgenomgång påbörjas eller genomföras. Patienten kan också remitteras till primärvården för detta.

### 1 Genomför en enkel läkemedelsgenomgång

Om en sådan nyligen gjorts – uppdatera läkemedelslistan

### 2 Ta prover och kontroller

Ta de prover och kontroller som behövs för att kunna bedöma patientens hälsotillstånd och läkemedelsbehandling, t.ex. kreatininvärde, blodtryck, symtomskattning (t.ex. PHASE-20, [www.lul.se/phase20](http://www.lul.se/phase20)). Beräkna njurfunktionen.

### 3 Utvärdera och ompröva behandlingen

utifrån patientens hälsotillstånd. Eftersök biverkningar och gör en bedömning av varje läkemedel:

- Föreligger relevant ordinationsorsak?
- Värdera effekten
- Behöver doseringen justeras?
- Väg risker/biverkningar mot nytta
- Kan tillståndet behandlas på något annat fördelaktigare sätt?

- Är läkemedlet optimalt i förhållande till patientens övriga ordinationer?
- Finns interaktioner?
- Behöver patienten stöd för att klara sin läkemedelsbehandling?

### 4 Justera och planera

Initiera de förändringar som genomgången resulterat i. Planera fortsatt uppföljning.

### 5 Informera och dokumentera

Informera patienten om resultatet av läkemedelsgenomgången och överlämna en aktuell läkemedelslista. Dokumentera läkemedelsgenomgången i journalen. Om det är aktuellt ska sjuksköterska i kommunal hälso- och sjukvård meddelas.

Anpassa alltid informationen om läkemedlen efter patientens individuella förutsättningar.

## Läkemedelsberättelse

### För alla patienter oavsett ålder

- som skrivs ut från sjukhus

Skrivs av läkare för patienten och nästkommande vårdgivare. Kan ingå i som en del i utskrivningsinformationen.

### 1 I läkemedelsberättelsen beskrivs

- vilka förändringar av läkemedelsbehandlingen som gjorts under vårdtiden, orsakerna till dessa samt planerad behandlingstid
- när och hur läkemedelsbehandlingen ska följas upp
- vilken vårdenhet som ansvarar för uppföljningen

### 2 Överlämnas till patienten

tillsammans med aktuell läkemedelslista

### 3 Meddela nästa vårdgivare

på utskrivningsdagen tillsammans med aktuell läkemedelslista (inklusive kommunal hälso- och sjukvård). För uppföljning av läkemedelsbehandlingen ska remiss skickas.

### FÖR TERAPIGRUPP ÄLDRE OCH LÄKEMEDEL

Jesper Poucette, ordförande

#### Kontakt:

Sekreterare i terapigrupp Äldre och läkemedel  
Tobias Carlsson, [tobias.m.karlsson@vgregion.se](mailto:tobias.m.karlsson@vgregion.se)

Regionala Medicinska Riktlinjer – Läkemedel finns på  
[www.vgregion.se/medicinskariktlinjer/lakemedel](http://www.vgregion.se/medicinskariktlinjer/lakemedel).  
OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.